

Car i barat

De l'adjectiu *car*, "que té un preu elevat", hem obtingut l'adverbi *carament*, que significa, per tant, "a preu alt". En canvi, el seu antònim *barat* no ha demostrat la mateixa capacitat per a l'obtenció d'un derivat anàleg: la forma *baratament*, que recull el Diccionari Alcover-Moll, és el postverbal del verb *baratar*, és a dir, el substantiu que designa l'acte de baratar. Com ja hem dit algun cop, i contra el que algú sembla creure, no tots els adjectius qualificatius admeten que se n'otbingui, per derivació, un adverbi en *-ment*. De fet, però, *carament*, en el significat que ara ens importa, és un mot molt poc usat: en lloc d'ell s'usa més aviat el seu primitiu *car*, el valor adverbial del qual —amb verbs com *comprar*, *vendre*, *pagar*, *cobrar*, *costar*, *sortir* i potser algun més, i tant en sentit propi com en sentit figurat— reconeixen el Diccionari Fabra i els altres diccionaris de la llengua. I, així mateix, s'usa també amb valor adverbial, amb alguns dels verbs indicats —llevat, segurament, de *cobrar*—, el seu antònim *barat*, encara que sigui, això sí, amb la forma castellanitzant *barato*, que com tothom sap és la més general (segons Coromines, sembla haver-se usat normalment ja en el segle XVI), però aquest valor adverbial no ha estat recollit per cap dels diccionaris que hem consultat. Per tant, si diem *comprar barato* (per *barat*) *una cosa*, talment com diem *comprar car una cosa*, caldria que els diccionaris reconeguessin a l'adjectiu *barat* el mateix valor adverbial que reconeixen a *car*.

Tant en un cas com en l'altre, però, la possibilitat d'usar *car* i *barat* amb valor adverbial no ens priva que puguem usar també aquests mots, en les mateixes frases —és a dir, amb els verbs indicats—, com a adjectius, cosa que vol dir observant la concordança amb els noms als quals es refereixen. No podem dir, és clar, sinó *Ho pagaran car* o *El vi em costa més barat*, tant si analitzem *car* i *barat* com a formes adverbials, com si les analitzem com a adjectius, que fan la funció del terme predicatiu. Entenem, però, que podem dir amb el mateix valor, i amb el mateix grau de correcció, *Les hem pagades molt car* o *Aquestes còpies ens surten més barat*, en què *car* i *barat* són mots adverbials, i, per tant, invariables, o bé *Les hem pagades molt cares* i *Aquestes còpies ens surten més barates*, en què *cares* i *barates* són, evidentment, adjectius, que exerceixen la funció de l'anomenat terme predicatiu.